

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ БІОТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії
В.о. ректора ДБТУ

А.І. Кудряшов

«22» квітня 2024 р.

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування
для здобуття ступеня освіти Бакалавр
на основі НРК6 (НРК7)

Галузь знань
Спеціальність
Освітня програма

07 «Управління та адміністрування»
071 Облік і оподаткування
Облік, оподаткування та
бізнес-аналітика

Харків 2024

ЗМІСТ

Загальні положення.....	3
1. Вимоги до рівня підготовки вступників.....	5
2. Зміст фахового вступного випробування у розрізі дисциплін.....	6
3. Критерії оцінювання фахового вступного випробування.....	8
4. Порядок проведення фахового вступного випробування.....	10
Рекомендована література.....	11
ДОДАТОК Зразок «Екзаменаційний білет».....	13

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Вступ на основі (основа вступу) – раніше здобутий освітній (освітньо-кваліфікаційний) рівень або освітній ступінь та відповідний рівень Національної рамки кваліфікацій (далі – НРК), на основі якого здійснюється вступ для здобуття ступеня вищої освіти.

Фаховий іспит – форма вступного випробування для вступу на основі НРК6 (НРК7), яка передбачає перевірку здатності до опанування освітньої програми певного рівня вищої освіти на основі здобутих раніше компетентностей.

На навчання за програмою підготовки бакалавра за спеціальністю 071 Облік і оподаткування (освітня програма Облік, оподаткування та бізнес-аналітика) можуть вступати особи, які отримали диплом бакалавра (спеціаліста, магістра) (НРК6, НРК 7) з відповідної або іншої спеціальності та продемонстрували достатній рівень знань з тем, перелік яких винесено для оцінювання підготовленості вступника для здобуття вищої освіти.

Для проведення конкурсних фахових вступних випробувань на навчання на здобутих раніш ступенів освіти бакалавр, магістр; освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліст, наказом ректора ДБТУ створюються фахові атестаційні комісії, діяльність яких регламентується Положенням про приймальну комісію вищого навчального закладу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 15 жовтня 2015 року № 1085 та зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 4 листопада 2015 року за № 1351/27796.

Фахове вступне випробування проводиться фаховою атестаційною комісією за програмою, затвердженою ректором ДБТУ.

Програма фахового вступного випробування складена для вступників, які вступають на навчання до Державного біотехнологічного університету за освітньо-професійною програмою бакалавр за спеціальністю 071 Облік і оподаткування та передбачає оцінку базових знань осіб, що мають здобутий освітній ступінь Бакалавра (Магістра), освітньо-кваліфікаційний рівень Спеціаліст, за темами фахових дисциплін, які дають можливість оцінити загальний рівень підготовки вступників до навчання за спеціальністю 071 Облік і оподаткування.

Програма визначає перелік питань, обсяг, складові та технологію оцінювання знань вступників під час вступу на навчання за ступенем освіти бакалавр за спеціальністю 071 Облік і оподаткування.

Мета вступного фахового випробування полягає в комплексній перевірці знань вступників, отриманих ними в результаті вивчення дисциплін та оцінці відповідності цих знань вимогам до навчання за ступенем бакалавр на спеціальність 071 Облік і оподаткування та допуску до участі у конкурсному відборі.

Умови проведення вступних випробувань. Фахові вступні випробування проводяться в усній формі, у вигляді іспиту очно або дистанційно. Іспит в усній формі проводиться не менше, ніж двома членами

комісії з кожним вступником, яких призначає голова фахової комісії згідно з розкладом у день іспиту. Під час складання іспиту очно члени комісії відмічають правильність відповідей в аркуші усної відповіді, який по закінченні іспиту підписується вступником та членами відповідної комісії. Складання іспиту у дистанційній формі відбувається із застосуванням платформ Zoom (Google Meet). Інформація про результати іспиту оголошується вступникові в день його проведення.

Змістовно-методичне забезпечення вступних випробувань здійснюють науково-педагогічні працівники профільних кафедр.

1. ВИМОГИ ДО РІВНЯ ПІДГОТОВКИ ВСТУПНИКІВ

До проходження фахового вступного випробування допускаються вступники, які виконали повністю навчальний план за освітнім ступенем бакалавра (магістра) або освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста й отримали диплом за відповідною або іншою спеціальністю.

Вступник повинен знати:

- основні поняття та визначення з історії виникнення та розвитку бухгалтерського обліку, аналізу, аудиту і оподаткування;
- загальні поняття про бухгалтерський облік, його місце і роль в системі економічних відносин;
- функціональні обов'язки, та відповідальність посадових осіб фахівців з обліку, аналізу, аудиту та оподаткування;
- ознайомитись з основними вимогами до організації бухгалтерського обліку на підприємстві;
- основний зміст і функції податків та податкової системи;
- основні поняття та роль економічного аналізу в управлінні підприємством;
- основні поняття та роль аудиту в управлінні підприємством;
- зміст Міжнародних освітніх стандартів для бухгалтерів, кодекс етики професійних бухгалтерів та міжнародні й національні професійні організації бухгалтерів.

Вступник повинен вміти:

- визначати сутність, функції та принципи об'єктів обліку, аналізу, аудиту і оподаткування;
- характеризувати роль і місце обліку, аналізу, аудиту і оподаткування в господарській діяльності;
- відстежувати зміни в нормативно-законодавчій базі та дотримуватися них в процесі організації обліку, аналізу, аудиту і оподаткування;
- дотримуватись базових принципів етики для професійних бухгалтерів практиків.

2. ЗМІСТ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ У РОЗРІЗІ ДИСЦИПЛІН

Програма фахового вступного випробування для зарахування на навчання за ступенем освіти магістр за спеціальністю 071 Облік і оподаткування містить основні питання за наступними темами:

Тема 1. Виникнення та становлення професії бухгалтер.

Зміст теми: Передумови виникнення професійної облікової діяльності у Стародавньому світі. Найдавніші факти спеціалізації професійних обліковців у Стародавньому світі. Виникнення функцій аудитора в Англії. Перші згадки про професію бухгалтера в Німеччині. Перші друковані праці з підготовки професійних бухгалтерів в італійських містах. Професійна підготовка бухгалтерів у європейських країнах. Основні закономірності прогнозування професії бухгалтера та її трансформація у сучасному світі

Тема 2. Нормативно-правове регулювання бухгалтерського обліку в Україні.

Зміст теми: Правові основи і методологія бухгалтерського обліку. Організація бухгалтерського обліку. Державне регулювання і управління бухгалтерським обліком. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні». План рахунків бухгалтерського обліку. Загальні положення національних стандартів бухгалтерського обліку та міжнародних стандартів фінансової звітності.

Тема 3. Облік як інформаційне джерело прийняття управлінських рішень.

Зміст теми: Інформаційні потреби менеджерів та службовців в управлінні господарською діяльністю підприємства. Управлінська інформація, її суть і класифікація. Облікова система в інформаційному забезпеченні прийняття управлінських рішень. Управлінська інформація, що формується в обліковій системі підприємства. Види бухгалтерського обліку як інформаційне джерело управління підприємством: особливості, функції та завдання.

Тема 4. Система оподаткування в Україні.

Зміст теми: Сутність податку та податкової системи. Принципи оподаткування. Функції податків. Суб'єкти податкових правовідносин. Об'єкт, джерело та одиниця оподаткування. База та ставка оподаткування. Види податків. Загальнодержавні податки. Місцеві податки. Історія податків в Україні. Характеристика Податкового кодексу України.

Тема 5. Аудиторська діяльність та її роль в управлінні підприємством.

Зміст теми: Сутність аудиту та аудиторської діяльності. Історія виникнення та розвитку аудиту. Становлення аудиту в Україні. Аудит у системі господарського контролю та його необхідність. Проблемні аспекти розвитку

аудиту в Україні. Види аудиту, його мета і завдання – їх принципи та професійна етика. Аудиторська палата України. Спілка аудиторів України. Аудитор, його статус і сертифікація. Міжнародні стандарти аудиту

Тема 6. Аналіз господарської діяльності та його роль в управлінні підприємством.

Зміст теми: Сутність та роль економічного аналізу. Історія розвитку економічного аналізу. Фінансово-господарська діяльність підприємства як об'єкт аналітичного дослідження. Предмет, об'єкти, суб'єкти, завдання та функції аналізу господарської діяльності. Типологія видів економічного аналізу.

Тема 7. Формування професійної етики для усіх професійних бухгалтерів.

Зміст теми: Професійна етика і норми професійних ділових відносин. Вимоги до професійної етики штатних бухгалтерів. Етичний кодекс професійних бухгалтерів: суть і значення. Професійна етика аудитора. Професійне судження бухгалтера. Незалежність у внутрішньому аудиті. Ризики діяльності та загрози незалежності професійного бухгалтера, аудитора та заходи безпеки. Загрози незалежності професійної думки бухгалтера і аудитора. Конфіденційність як фундаментальний принцип професійної етики. Механізми дотримання вимог професійної етики бухгалтерів.

3. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Результати фахового вступного випробування обчислюються (за шкалою від 100 до 200):

$$P=P1+P2+P3,$$

де P1 – оцінка за перше питання (за шкалою 0-60).

P2 – оцінка за друге питання (за шкалою 0-60).

P3 – оцінка за третє питання (за шкалою 0-80).

Результати фахового вступного випробування оцінюються за шкалою від 100 до 200 балів з урахування рівнів підготовки:

У разі отримання результату фахового вступного випробування від 0 до 99 іспит вважається таким, який не складено і вступник до участі у конкурсному випробуванні не допускається.

Вступник має надати відповіді на три питання, які оцінюються за наступною шкалою:

- **180-200 балів** (оцінка „відмінно”) одержують абітурієнти, які всебічно, систематично і глибоко володіють матеріалом, вміють самостійно виконувати завдання, передбачені програмою, засвоїли основну й ознайомлені з додатковою літературою, яка рекомендована програмою. Оцінка „відмінно” виставляється абітурієнтам, які розуміють взаємозв'язки основних понять дисципліни для професії, яку вони набувають. Проявляють нахили до наукової роботи;

- **160-179 балів** (оцінка „дуже добре”) – вище від середнього рівня (з кількома помилками) заслуговують абітурієнти, які повністю опанували навчально-програмний матеріал, успішно виконали завдання, передбачені програмою, засвоїли основну літературу, рекомендовану програмою. Оцінка „дуже добре” виставляється абітурієнтам, які показують систематичний характер знань з дисципліни;

- **140-159 балів** (оцінка „добре”) – в загальному робота абітурієнтами виконана, але з певною кількістю помилок. Оцінку „добре” заслуговують абітурієнти, які опанували навчально-програмний матеріал, успішно виконали завдання, передбачені програмою, засвоїли основну літературу, яка рекомендована програмою;

- **120-139 балів** (оцінка „задовільно”) заслуговують абітурієнти, які знають основний навчально-програмний матеріал в обсязі, необхідному для подальшого навчання і використання його у майбутній професії, виконують завдання непогано, але із значною кількістю помилок, ознайомлені з основною літературою, яка рекомендована програмою. Оцінка „задовільно” виставляється абітурієнтам, які допустили на випробуванні помилки під час виконання завдань, але під керівництвом викладача знаходять шляхи їх подолання;

- **100-119 балів** (оцінка „достатньо”) заслуговують абітурієнти, які знають основний навчально-програмний матеріал в обсязі, необхідному для

подальшого навчання і використання його у майбутній професії, а виконання завдань задовольняє мінімальні критерії;

- **0-99 балів** (оцінка „незадовільно”) виставляють абітурієнтам, які погано оволоділи навчально-програмним матеріалом, допускають велику кількість помилок під час виконання завдань, передбачених програмою. Оцінка „незадовільно” виставляється абітурієнтам, які не можуть продовжувати навчання без додаткових знань з певної дисципліни;

Оцінювання рівня підготовки, тобто знань і умінь вступника, відбувається на підставі наступних критеріїв:

1. Правильність відповіді;
2. Ступінь усвідомлення програмного матеріалу;
3. Вміння користуватись засвоєним матеріалом.

У разі використання заборонених джерел абітурієнт на вимогу викладача залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку.

4. ПОРЯДОК ПРОВЕДЕННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Фахове вступне випробування проводиться у формі усного іспиту очно або дистанційно. Для проведення вступного випробування формуються окремі групи вступників в порядку надходження (реєстрації) документів. Список допущених до вступного випробування ухвалюється рішенням приймальної (відбіркової) комісії, про що складається відповідний протокол.

Для проведення вступного випробування головами фахових атестаційних комісій попередньо готуються екзаменаційні білети відповідно до «Програми фахового вступного випробування». Програма фахового вступного випробування оприлюднюється на веб-сайті Університету.

Фахове вступне випробування проводиться у строки, передбачені Правилами прийому до ДБТУ.

На іспиті вступник повинен пред'явити, який посвідчує особу (паспорт громадянина України у вигляді книжечки, ID-картка), при пред'явленні якого він завдання (екзаменаційний білет). Екзаменаційний білет містить завдання з тем, вказаних у програмі фахового вступного випробування. Тривалість іспиту – до 2 астрономічних годин. Користуватися при підготовці друкованими, електронними або іншими інформаційними засобами забороняється.

Результати випробування оцінюються за шкалою від 100 до 200 балів за правилами, вказаними в розділі «Критерії оцінювання фахового вступного випробування». Рівень знань вступника за результатами іспиту заноситься також до екзаменаційної відомості і підтверджується підписами голови та членів комісії. Відомість оформляється і передається до приймальної комісії в день складання фахового вступного випробування.

Розробив: к.е.н, доцент, доцент кафедри обліку, аудиту та оподаткування ДБТУ Руденко С.В.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Нормативно-правові акти

1. Податковий кодекс України від 02.12.10 р. № 2755-VI (зі змін і доп., останні з яких внесені Законом України від 06.12.2012р. № 5519-VI). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>.
2. Про аудит фінансової діяльності та аудиторську діяльність: Закон України № 2258–VIII від 21.12.2017 р., зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2258-19#Text>.
3. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України № 996–XIV від 16.07.1999 р., зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996–14>.
4. Про затвердження Національного Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336–13#Text>.
5. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування: наказ Міністерства фінансів України № 291 від 30.11.1999 р. зі змінами та доповненнями. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892–99#Text>.

Основна

1. Гудзь Н.В. Бухгалтерський облік: навч. посібник для вчз. Н.В. Гудзь, П.Н. Денчук, Р.В. Романів. М-во освіти і науки України. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ: Центр учб. літ., 2016. 424 с.
2. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік в Україні: аналіз стану та перспективи розвитку: монографія. Київ: МІМ; Центр учб. літ., 2007. 522 с.
3. Кащена Н.Б. та ін. Аналіз господарської діяльності підприємства: навч. посібник. Харків: ХДУХТ, 2014. 537 с.
4. Лишиленко О.В. Бухгалтерський облік: підручник. 3-тє вид., перероб і допов. Київ: ЦНЛ, 2009. 670 с.
5. Наумова Т.А., Акімова Н.С., Чернікова І.Б., Кирильєва Л.О. Загальні основи організації бухгалтерського обліку [Електронний ресурс]: навч. посібник. Харків: ХДУХТ, 2019. 140 с.
6. Огійчук М.Ф., Беленкова М.І., Сколотій Л.О. та ін. Фінансовий та управлінський облік за національними стандартами: підручник / за ред. проф. М.Ф. Огійчука. 7–ме вид., перероб. і допов. Київ: Алерта, 2016. 1040 с.
7. Швець В. Г. Теорія бухгалтерського обліку: підручник В. Г. Швець. 4-те вид., переробл. і доповн. Київ: Знання, 2015. 572 с.
8. Онегіна В.М., Накісько О.В., Руденко С.В. Податкова система: навч. посібник (видання друге). Харків: «Апостроф» 2012. 426 с.
9. Томнюк Т.Л. Податкова система: навчальний посібник. Чернівці: ЧТЕІ ДТЕУ, 2022. 324 с.

Допоміжна

1. Акімова Н.С., Кирильєва Л.О., Говоруха О.О., Євлаш Т.О. Бухгалтерський облік для студентів спеціальності 071 «Облік і оподаткування»: навч. посібник. Харків: ХДУХТ, 2019. 184 с.
2. Баранова А.О., Кашперська А.І. Бухгалтерський контроль як елемент системи управління підприємства. Geopolitical processes in the world today: Collection of scientific articles. Vienna. 2016. P. 180–184.
3. Бондар М.І., Лисенко Н.М. Облік і звітність підприємств у системі оподаткування: навч. посіб. Київ: ДННУ «Академія фінансового управління», 2012. 584 с.
4. Бухгалтерський облік: підруч. Р.Ф. Бруханський. Тернопіль : ТНЕУ, 2016. 480 с.
5. Гайдучий П.І., Жук В.М. Роль бухгалтерського обліку в попередженні економічних криз. *Економіка України*. 2012. № 12. С. 72–82.
6. Жук В.М. Розвиток теорії бухгалтерського обліку: інституціональний аспект: монографія. Київ: ННЦ «ІАЕ», 2018. 408 с.
37. Кащена Н.Б., Цуканова О.В., Гаркуша Н.М. Методика економічного аналізу: сутність та елементи. Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. 2014. Вип. 1. С. 40–51.
38. Кащена Н.Б., Чміль Г.Л. Концептуальні основи оцінки вартості капіталу підприємств роздрібної торгівлі. *Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг*. X. : ХДУХТ, 2012. Вип. 2 (16). С. 38–45.
7. Кащена Н.Б. Обліково-аналітичне забезпечення управління економічною активністю підприємств торгівлі: теорія, методологія, практика. Харків: Видавництво Іванченка І.С., 2021. 389 с.
8. Тарасова Т.О., Янчев А. В., Волошан І. Г. Первинний облік товарних операцій підприємств роздрібної торгівлі: монографія. X.: ХДУХТ, 2015. 240 с.
9. Янчева Л.М., Кащена Н.Б., Чміль Г.Л. Обліково-аналітичне забезпечення управління капіталом підприємств торгівлі: теорія та практика: монографія. Харків: Видавництво Іванченка І.С., 2016. 324 с.

Інформаційні електронні ресурси

- URL <https://www.rada.gov.ua/> – Офіційний портал Верховної ради України.
- URL <https://mof.gov.ua/uk/> – Офіційний сайт Міністерства фінансів України.
- URL <https://www.kmu.gov.ua/> – Офіційний сайт Кабінету Міністрів України.
- URL <https://tax.gov.ua/> – Офіційний сайт Державної податкової служби України.
- URL <http://www.ukrstat.gov.ua/> – Офіційний сайт Державної служби статистики України.
- URL <https://bank.gov.ua/> – Офіційний сайт Національного банку України.

ДОДАТОК А

Зразок «Екзаменаційний білет»

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Державний біотехнологічний університет

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії
В.о. ректора ДБТУ

_____ А.І. Кудряшов

«   » _____ 2024 р.

Ступінь вищої освіти Бакалавр
Спеціальність 071 Облік і оподаткування
Освітня програма (за необхідності) Облік, оподаткування та бізнес-аналітика

ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № 1 **фахового вступного іспиту**

1. Державне регулювання і управління бухгалтерським обліком.
2. Принципи оподаткування та функції податків.
3. Професійна етика аудитора.

Розробив голова фахової атестаційної комісії к.е.н., доцент, доцент кафедри обліку, аудиту та оподаткування С.В. Руденко